

Ν. Γ. Κοπιδάκης

"Όταν μιλούμε για παιδεία, έχουμε να πούμε πολλά. Διδάσκουμε τις περισσότερες φορές πράγματα που δεν εφαρμόζουμε. Προβάλουμε αξίες και ιδανικά μόνο θεωρητικά. Αναφερόμαστε σε μνήμες προγονικές μουσειακά. Ζούμε τους ρυθμούς της καθημερινότητας με άπειρους συμβιβασμούς και ιδιοτέλειες και πλησιάζουμε το παιδί, το νέο άνθρωπο, με άλλο πρόσωπο για να τον διδάξουμε. Είμαστε διχασμένοι ανάμεσα στην τρέχουσα πραγματικότητα και την αλήθεια.



Το παιδί σ'όλα τα στάδια της ανάπτυξής του εκπροσωπεί την αλήθεια. Στην πρώτη του ηλικία είναι εικόνα γαλήνης και αθωότητας. Είναι φως. Ακολουθεί ο αυθορμητισμός και η γνησιότητα. Η πρώτη αποτύπωση και έκφραση του κόσμου. Ύστερα, η συμμετοχή στη χαρά της ζωής, αλλά και η αδεξιότητα και τα αρχικά ανοίγματα στην ανταγωνιστικότητα. Στη συνέχεια, η σκληρή προσπάθεια να απορρίψει ή να δεχθεί τον κόσμο των μεγάλων. Έτσι, από τον Παιδικό Σταθμό μέχρι το απολυτήριο του Λυκείου, η πορεία είναι μακρά και επίπονη. Ο κόπος πολύς. Η δουλειά σκληρή. Σπάνια αναλογιζόμαστε εμείς οι μεγάλοι τα μεγέθη της μάθησης, που καλείται το παιδί και ο έφηβος να αφομοιώσει για να εξοικειωθεί με την κοινωνία που τον περιβάλλει, πολύ περισσότερο σήμερα που τα πάντα οδηγούν σε μια παγκοσμιοποίηση. Πολλές φορές οι απαιτήσεις μας είναι μονομερείς. Ζητούμε διάβασμα για πολλές γνώσεις ή άκαιρες κοινωνικοποιήσεις. Ταράζουμε τις ισορροπίες της εσωτερικής τους ενέργειας γιατί επιβαλλόμαστε χωρίς να έχει προηγηθεί αγώνας προσωπικός και για να καταφέρουμε να είμαστε γονείς ή εκπαιδευτικοί, χωρίς να έχουμε χάσει το εύρος της αληθινής ζωής.

Ο ολοκληρωμένος άνθρωπος δε μένει μόνο στα πράγματα του κόσμου. Αναζητεί τα υπόγεια και υπέργεια ρεύματα της ζωής που ανανεώνουν, που γεννούν ιδέες, που επαναφέρουν την αρμονία του πνεύματος και της ύλης. Αυτός που ασχολείται με το παιδί, είτε είναι γονέας, είτε είναι εκπαιδευτικός, θα πρέπει να αφήσει τις ιδιοτέλειες και τον ατομισμό για να βρεθεί κοντά του μέσα από τα κανάλια μιας ανόθευτης επικοινωνίας. Έτσι, θα μπορέσει να του διδάξει κοινωνία. Πολλές φορές τα μεγάλα παιδιά αρνούνται το θεό ή το έργο μας. Όμως, στα ίδια παιδιά υπάρχει υψηλή ποιότητα πίστης που αγωνίζεται να μην καταστραφεί κοντά στη φθαρμένη πνευματικότητα των μεγάλων. Έτσι, μπορούμε να πούμε πως η παιδεία δεν θέλει λόγια. Θέλει προτεραιότητα στους προϋπολογισμούς και τις ανάγκες. Καλό σχολείο. Θέλει ενέργεια. Έκφραση εσωτερική. Διάθεση θυσίας. Συναίσθηση ευθύνης. Πεποίθηση στην ελπίδα. Πίστη και όχι απλή αναφορά στις ευρύτερες αξίες της ζωής. Ταπεινωση. Κοντά στα παιδιά αναλογιζόμαστε καθημερινά τα λάθη μας. Λογαριάζουμε τις ευθύνες μας. Ανακαλύπτουμε τα κενά μας και συγκεντρώνουμε τις δυνάμεις μας για να βρούμε καθαρό αυτό που θέλουμε να τους προσφέρουμε. Η συντροφιά μαζί τους δεν είναι δουλειά, ούτε υποχρέωση. Είναι σπουδαία ευκαιρία να ξαναπροσεγγίσουμε τις αλήθειες που έχουμε ξεχάσει. Είναι δυνατότητα για προσωπική μετάνοια και ανανέωση. Αν έχουμε χαθεί κάπου εμείς, οι μεγάλοι, η παρουσία των μικρών, όταν αγαπούμε, μας επαναφέρει. Είναι δρόμος ευλογίας και χαράς. Εξάλλου, ποιος αμφισβητεί πως τα παιδιά εκφράζουν την ομορφιά της ζωής και του κόσμου;

Ποιο είναι το κριτήριο επιτυχίας στη σχέση μας με τα παιδιά; Πότε παρέχουμε τελικά παιδεία;

Όταν διαπιστώνουμε πως η συναναστροφή μας και η ενασχόλησή μας μαζί τους γεννά πολιτισμό. Έχει διάρκεια. Δεν είναι βόλεμα προσωρινών καλών σχέσεων. Δεν έχει σημασία αν συγκρουόμαστε. Αν περνάμε δυσκολίες πολλές ή στενοχώριες. Η σκέψη μάς πηγαίνει πιο μακριά. Στο νέο αυτό άνθρωπο συμπαρασταθήκαμε για να κρατήσει τις αλήθειες που προγονικά έχει μέσα του; Εμπνεύσαμε πίστη και ελπίδες; Υποδείξαμε δρόμους για την επιλογή της γνώσης; Τον βοηθήσαμε να διακρίνει το ουσιώδες από το επουσιώδες; Ανοίξαμε πόρτες στη ζωή για να επικοινωνεί με την τέχνη και το πνεύμα; Ένωσε βαθιά την αξία του κόσμου για να μην τον εκμεταλλευτεί, αλλά να τον σέβεται και να του παρέχει διάρκεια; Συνειδητοποίησε πως δεν είναι μόνος του στη ζωή και πως θα ζήσει σε κοινωνία ανθρώπων με ίσα δικαιώματα; Τον μάθαμε να προλαμβάνει τους άλλους πριν τον υπονομεύσουν και τον παραμερίσουν; Όλα αυτά, με αγάπη για τα παιδιά, μπορούν να γίνουν επιτεύγματα παιδείας."

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Γ. ΚΟΠΙΔΑΚΗΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΥ "ΤΟ ΠΑΓΚΡΗΤΙΟΝ"

